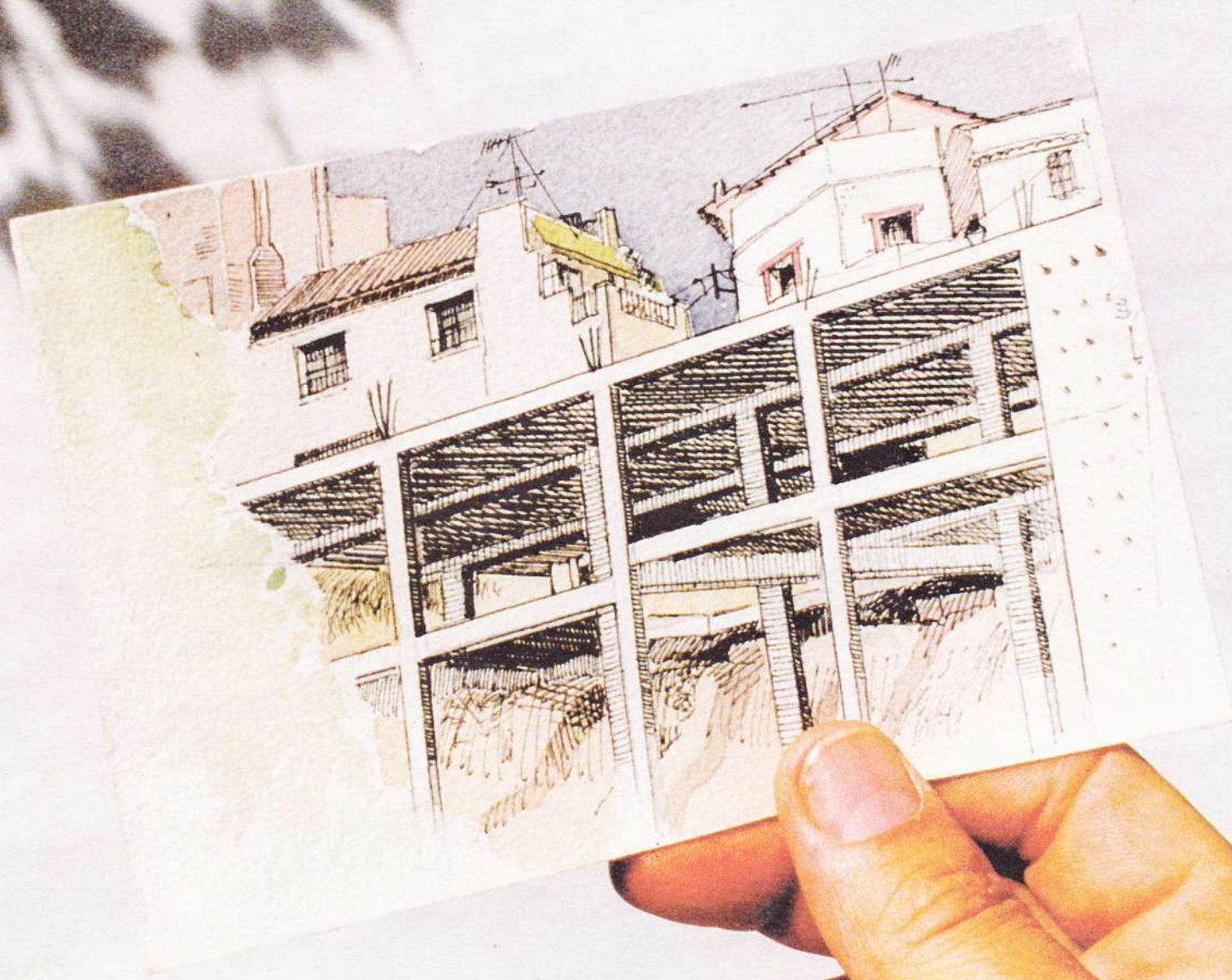

LO PEDRÓS

03

VILAPLANA
Abril 2001

BUTLLETÍ TRIMESTRAL D'INFORMACIÓ

editorial

Diuem que els països tenen els dirigents que es mereixen. Nosaltres en tenim uns que han sigut votats per una majoria, i m'agradaria pensar que aquest fet és l'excepció que confirma la regla, abans de pensar que el mal de les vaques boges ha posseït el cervell dels nostres dirigents.

Com, si no, podríem pair que ens manin aquesta mena de gent que fan lleis tan inversemblants i tan impossibles de posar en pràctica, com la llei d'estrangeria? Són capaços d'informar-nos tan desinformadament amb fets tan importants com el de les vaques boges o bé d'aprovar en nom d'una majoria tan minoritària plans hidrològics. Haurem de pregar a Déu, o als déus que tinguem, perquè ens salvi a tots nosaltres. Recordem que Déu perdona quasi bé sempre; els homes, de vegades, i la naturalesa, mai.

LO PEDRÍS

Edita: Lo Pedrís

Coordinació:

J.M. García
Dolors Joanpere
Hilari Juanpere
Josep de Las Heras
Maria Huguet
Jordi Mariné
Carme Martí
Teresa Mateu
Josep Mestre
Josep M. Musté
Mei Salvat
Teresa Serra

Correcció:

Tià Anguera
Antònia Farré

Maquetació i disseny:
Maria Casanova

Portada:

Salvador Juanpere

Preimpresió:

Serveis Integrals de Preimpresió sl

Impressió:

Arts Gràfiques l'Estel - Reus

DL T-1553-2000

Tirada: 350 exemplars
Preu: 250 ptes.

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix ni s'identifica; necessàriament, amb les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles i opinions

sumari

- editorial, 2
- entrevista, 3
- fototeca, 4
- els cingle roig, 5
- la transformació de la pedra, 5
- l'associació de dones, 6
- parlem de teatre, 6
- llibres, 6
- música local, 7
- cases per viure-hi, 8
- racó poètic, 9
- el racó de la llar, 10
- carnaval 2001, 10
- el fi justifica els mitjans, 11
- espiritualitat, 11
- l'opinió, 12
- natura, 13
- activitats, 14
- inventari lexicològic de l'orinal dels déus, 17
- la fresca, 18
- històries verdaderes, 20
- la nostra cuina, 21
- racó de la meteorologia, 22
- passatempis, 23

LO PEDRÍS

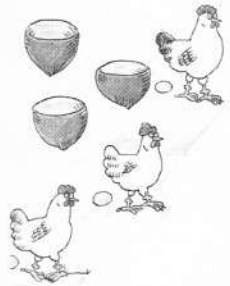
Comença el 3r mil·lenni
i surt el 3r Pedrís,
és el mes 3r de l'any,
quants tresos! Ho heu vist?
Us heu parat a pensar
en les coses que són 3?
Jo en recordo unes quantes,
a veure si en sabeu més.

La Sagrada Família,
els tres Reis d'Orient,
3 caigudes: camí del Calvari
i després les 3 creus.
Les 3 Maries i les negacions de Pere.
El 3r dia resurrecció de Jesús.
Les festes de Nadal, Any Nou i Reis,
la Festa Major, 3 dies.

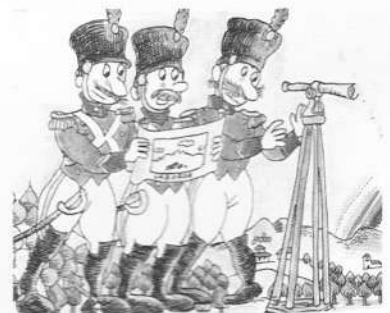
A Vilaplana hi ha 3 botigues.
Tenim 3 capellans
i també 3 escolans.
I contes?
Les tres Bessones,
Els tres tambors,
Els tres mosqueters,
Els Tres Porquets,
Tres pometes té el pomer,
Els tres aneguts.

La TV3 catalana, Antena 3 i sabor a 3.
A la tercera va la vençuda,
arribar a les 3 pedretes
Família nombrosa des de 3
Teatre: 3 actes
Veure tres peus al gat,
la cursa, comença a les 3.
Partir el dia: matí, migdia i vespre.
Surt el trio arbitral
3 plats a taula i 3 coberts,
i dinar a les festes a les 3.
Per Sant Antoni el 13 de juny els Tres Tombs.
Els tres pobles veïns: Vilaplana, l'Aleixar i Maspujols.

Cançons i cantants:
Amb 3 paraules et diré...
Són 3 les monedes a la font
3 coses hi ha a la vida: salut...
El meu capell té 3 puntes o els 3 pèls de la barba
Quico, Cèlio i Mut de Ferreries,
El trio, la, la, la
El trio els Panxos,
Els tres de Castilla,
El trio Guadalajara,
Els tres sudamericans,
Els tres tenors,
El Tricicle,
Els tres cavallers,
Els germans Marx,
Les tres Teresines,
Reus, París i Londres,
Un, dos i tres, marromès,
els Tres Pins,
passat, present i futur

Qui firma aquesta rondalla
amb gust us voldria dir
que el dia 3 de gener
69 anys va complir.

Maria Rufina

“Abans treballàvem tot l’any pel pa”

Als seus 94 anys, viudo i pare de tres filles, es considera una persona afortunada, diu que parlar amb els amics de vells temps i estar amb els seus és el que més li agrada. No ha anat mai ni amb avió ni amb barco, i no el preocupa gens, al seu temps la gent anava amb animals i carros.

Quan hi van anar a viure a la Mussara?

Hi vam anar el 1945. Hi vam ser fins al 1950, que ja vam baixar a Vilaplana. Abans érem al mas del Sumí i jo vaig néixer a cal Roig. Tot això sempre en terme de la Mussara.

Els últims d’abandonar la Mussara qui van ser?

Ben cert no ho sé. Van ser l’Abelló o el Cassoles, potser posem l’Abelló.

Com va ser que la gent va marxar?

Van marxar quan es va fer la carretera. Abans no es podien vendre els boscos perquè no es podia treure la llenya. En fer la carretera la gent va fer *quartos* i va marxar. Allí només van quedar els mitgers.

Al 1914 van començar la carretera i van arribar a la Mussara al 1918. Fins llavors només hi havia un tros de pas de carro que baixava cap allà al coll d’Alforja. Poc abans de la guerra la van fer arribar cap allà a la Febró.

D’escola i metge, en tenien ?

D’escola, sempre n’hi va haver, bona o dolenta. Últimament hi havia una dona que era mig sorda i la canalla li feia moltes bromes.

Vostè hi va anar a l’escola?

No hi he anat mai a l’escola, ja m’ho han preguntat altres vegades. Vaig anar una mica amb el Pep “Llebrot” i prou.

I el metge ?

De metge no n’hi va haver mai. Pujava un home d’Alforja que li deien el Miroso. Feia pagar 7 o 8 duros per visita. El pare anava a llaurar a Riudoms amb els bous i només li donaven un duro, així que

havia de treballar vuit dies per pagar el metge.

I si havia de néixer una criatura ?

Mira, naixia allí. Hi havia vegades que quan et venia la llevadora ja havia nascut.

I de capellà que en tenien?

Abans de la guerra, sempre; després venia el de la Febró i també el de Capafonts. Recordo que vam tenir mossèn Estanislau, i l’últim va ser mossèn Francisco de Maspujols.

Per guanyar-se la vida, què feien ?

Jo sempre he anat amb animals. De dalt a la Mussara ja baixava a llaurar. Vaig baixar tretze anys per a cal Mallol. També vam tenir el bar del poble uns quatre anys.

Que en va fer de feixos?

De feixos no en *vai* fer mai, però en *vai* tragar molts.

A segar sí que hi deuria anar...

A segar i a batre sí. De cop es segava amb la fals, després ja va sortir la dalla i últimament les màquines. Batiem amb bous i rucs, però hi havia una feinada, els bous començaven a relliscar i feina rail!

I el carbó?

Nosaltres només fèiem carbó per passar a casa. Fèiem una *cargueta* per baixar-la a Reus i compràvem el que podíem. A l’hivern venien els de la part de Tortosa que eren carboners de bo de bo.

Així entre una cosa i l’altra encara s’anaven defensant...

No gaire. Mira, tot l’any havies de treballar només pel pa. Havies de fer el

blat, portar-lo al molí i després pastar. Molts anys, el pa ni t’arribava tampoc. A més, molts eren mitgers i havien de partir la collita.

A més de treballar, també deuriem fer alguna festa ?

Sí, home. Fèiem ball per la Festa Major i alguna vegada més. El ball es feia a cal Cassoles i a ca l’Estudiant.

A tots dos llocs alhora ?

Hi havia camins que sí. El poble tenia dos *bandos* que estaven renyits. Uns eren els de la “Salamandutxa” i els altres els de la “Pocaroba”.

Vostè, amb 94 anys, ha viscut innovacions molt importants. Quina li agradaria destacar ?

La instal·lació de l’*electra* potser és la més important que he vist. Encara recordo quan la van posar, potser era l’any 1919. Baixaven fent torres. Hi va anar a treballar molta gent. Abans anàvem amb llums de *petrol*, carburo o teies; l’*electra* va ser un gran canvi.

I quin fet voldria oblidar ?

Oh!, la guerra. Per res m’agradaria tirar enrera.

Com es vivia abans de la guerra ?

Abans de la Guerra no hi havia gaire abundància i quan va venir encara menys. En començar la Guerra es quan s'estava millor. De cop donaven deu peles al dia i molta gent es va allistar voluntàriament. Aquí al jornal només se'n guanyaven cinc o sis.

De tret, en va tirar cap ?

No, no en vaig tirar mai cap, el fusell sempre estava enganxat. Un dia el vaig llençar a un paller i al veure'm sense fusell em van cridar per fer de pastisser, i allí vaig estar força bé.

En quin lloc era ?

Dalt a Lleida.

La gent d'on era ?

Tots érem d'aqueixes rodaires. De Vilaplana hi havia el "Cinto", el Pep "Bové" i el Joan "Modesto".

I després de la Guerra, què ?

Misèria.

Deia que va baixar a Vilaplana el 1950. Com van trobar el poble ?

Ail, tan malament com vulguis. Aquí no hi havia res, encara s'anava a rentar al riu. Els carrers no estaven empedrats, eren de terra, no hi havia ni aigua corrent ni clavegueres, a més els guixots de les obres es tiraven al carrer per tapar còrrecs.

Per anar acabant. Abans la gent

cobrava pensió per jubilació ?

No es cobrava res.

La gent tampoc envellia tant ?

Ni de bon bocí! Quan arribaves als setanta ja no tenies *aturadero*, ja era difícil arribar als vuitanta. Això dels noranta ja no es sentia a dir.

Deu tenir algun secret per conservar-se tan bé ?

No ho sé, només et puc dir que fumava molt i m'ho vaig deixar. De beure, ja no he begut mai.

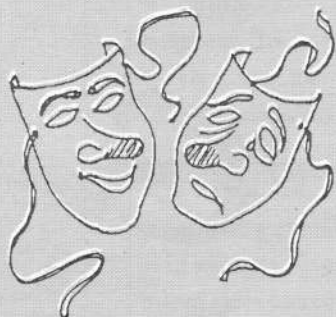
I per acabar, què li sembla Lo Pedrís ?

Ah, molt bé. Mira, me'l van pujar fins aquí mateix al menjador. Està bé que se sàpiguen les coses.

Aquest apartat voldria ser una mirada històrica del nostre poble. Per aquest motiu, si teniu alguna fotografia d'interès històric, us demanem que us poseu en contacte amb qualsevol membre de la revista.

fototeca

Carrer Major de Vilaplana, cap a l'any 1900. Fotografia cedida per MARIA BIGORRA JOANPERE

Grup de
Teatre
de Vilaplana

LA TRANSFORMACIÓ DE LA PEDRA

La pedra s'arrencava del terra seguint-ne les vetes; el lloc es deia **pedrera**. Es tractava d'uns clots fets per l'home amb pic, pales, aixades, carretons de fusta amb una roda de ferro, vagonetes amb rails per treure la terra cap a fora per descobrir les pedres de granit. A Vilaplana se'n deia pedra grisa.

El lloc on es trobava la pedra que estava neta de terra es deia **bancada**. Per reduir-la, es feia mitjançant la pólvora. Feien un forat a la pedra, si era molt grossa amidaven un **pistolet**, que era una barra de ferro d'un metre que a la punta tenia unes estries; un home l'aguantava i a la vegada la feia girar, i un altre picava amb un mall. Aquest forat es deia barriada. S'hi posava la pólvora ben atapeïda amb una metxa. Llavors s'encenia i es feia explotar. Aquest explosiu es feia a mà. Era molt perillós, ja que l'explosió no era tan segura com la dinamita. Hi va haver persones que van perdre les mans i la vista.

Cada tros reduït era un **dau**. Els daus se subhastaven i després cada picapedrer procedia a l'elaboració de la pedra. L'elaboració es feia mitjançant unes mides que els picapedrers preniën amb les mans, ja que en aquella època no existia la cinta mètrica. Per xafar-les es podia fer de tres formes: *llevà*, *testà* i *pla*.

Les pedreres estaven regides per un empresari que era el que l'exploitava. Normalment també era de l'ofici. Els objectius de l'empresari eren arrendar el terreny per treure'n la pedra - es pagava uns diners per pedra. També convertir la bancada en daus per poderlos subhastar, pagar els manobres -gent sense ofici que feien l'extracció de la terra, i tot el procediment des de la bancada al picapedrer, fins a transportar-la a la seva destinació.

A Vilaplana hi van haver moltes

pedreres, però les més grans van ser la dels Bascos, explotada per una gent de Basconia. Les del Marió que eren dues, i altres com la caseta del Xacó, el mas d'en Mallafrè. Totes entre les Valls i els Garrigots. La bassa Gran del mas d'en Mallafrè era un clot d'una pedrera.

En aquella època ja tenien una assegurança d'accidents, que era durant els anys 30 especialment, amb la dictadura del General Primo de Rivera, i van tornar a revifar després de la Guerra Civil.

El picapedrer era un home amb privilegi ja que tenia assegurança en aquelles èpoques, treballava a preu fet (a tant la peça).

Les eines eren de ferro. Les primordials eren: moll, punxons, gravadores, tascons, maceta, maceta d'escaire, etc.

El treball consistia a agafar una pedra procedent de la bancada subhastada, i amb un punxó nou feien dues ratlles paral·leles sempre picant amb la maceta i el punxó. Sempre s'havia de canviar de cara. Després s'agafava el punxó de refondre, sempre es refonia de la mateixa cara.

Una vegada fet el clot, anomenat tasconera, posaven l'*engravadora* que acabava de refondre i al final el tascó o tascons i cop de mall. Això es feia tantes vegades com calia.

Un cop ja tenien les pedres útils amb la maceta d'escaire, es polien. Les diferents pedres que es feien són: Pitxolí, Tap, Tortosa, *Adoquí*, Rigola, *Bordillo* i Pedra Baixa. L'alçada de la pedra es deia **tissó**.

Aquesta gent treballava normalment amb parella, un trencava i l'altre la polia o arreglava.

Durant aquesta època per Vilaplana hi va passar gent de moltes regions: murcians, gienensens, bascos, gironins, i de comarques com ara el Prio-

rat, la Ribera d'Ebre, la Terra Alta, etc., i finalment sevillans.

De vegades va estar tan valorada la pedra que si en un tros d'avellanes s'hi trobaven pedres, s'explotava sense cap mirament i un cop estava esgotada la pedra era reconstruït com a conreu. Però hi va haver temporades que els picapedrers van haver de deixar la pedra i anar cap al tros, els de Vilaplana, i els de fora marxar; hi havia pujades i baixades.

En temporades baixes les pedres eren pesades per un marc de fusta de la seva mida. Segons l'oferta o la demanda es feien d'una classe o de l'altra, tots els retalls eren aprofitats.

Quasi tots els joves de Vilaplana van provar aquest ofici, uns per aprendre'l i d'altres per dedicar-s'hi, però es va acabar amb l'abaratiment, i la poca demanda, causants de l'abandó.

A Vilaplana les pedres podien ser grises o *negritos* sempre granit:

Grises: De color granitop gris amb piquets blancs.

Negritas: De color més fosc, com diu el nom.

De tots aquells joves, dos o tres van marxar a fora a treballar de l'ofici; els altres van tornar cap al tros, com és el cas de l'oncle Ramiro, un dels que va tenir un ramat i més tard va fer cap al tros. També queda el Sr. Torcuato, que treballava d'una altra manera. També feia pedra, però després de la Guerra.

Pel que fa a l'escrit anterior "Los Marges", es va quedar al tinter:

Puntarola: Espècie de tascó amb punta que es ficava a les escletxes i picant amb un mall feia obrir les pedres.

Ninyola: Cordill que feia de guia amb l'orientació del marge o amb l'acabament d'aquest.

Jaume Bigorra Munté

Fe d'errates: Cimera és Sivera

Genís Torres Aymamí, S. L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29

43380 VILAPLANA

VIALMA, SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14 • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c-e salsa@maptel.es

"L'ASSOCIACIÓ DE DONES DE VILAPLANA"

El dia 19 del proppassat mes de gener, un grup de dones ens vàrem reunir a la Casa de Cultura per tal de discutir la necessitat de crear "L'Associació de Dones de Vilaplana". L'objectiu principal de l'esmentada associació és la participació activa de les dones de totes les edats en totes aquelles accions culturals, socials i lúdiques dirigides a fomentar i potenciar la promoció de la dona.

L'assistència va ser bastant nombrosa i el resultat totalment positiu, ja que tothom va estar d'acord a tirar endavant

l'Associació. Set dones participants a la reunió es van oferir com a membres de la futura Junta Directiva.

Aquesta iniciativa es va posar en coneixement de l'Ajuntament, al qual es va sol·licitar un local per poder establir la seu social de l'Associació, amb una bona acollida per la seva part. A tal efecte ha cedit un espai del pis superior de la Casa de Cultura.

El dia 13 de febrer va tenir lloc l'Assemblea General Constitutiva en la qual es van aprovar els Estatuts i es va constituir la Junta Directiva següent:

- Presidenta: **Mª Antònia Simó Munté**
- Vicepresidenta: **Anna Mª Cavallé Baget**
- Tresorera: **Eva Bernal Gámez**
- Secretària: **Montserrat Fontanilles Torras**
- Vocals: **Montserrat Anguera Estévez**
Immaculada Sánchez Bernal
Margarida Porcà Andreu

Esperem i desitgem que aquesta iniciativa tingui bona acollida per part de tots els vilatans i que, conjuntament, amb la resta d'associacions que ja funcionen al poble, fem entre tots que

Vilaplana esdevingui, cada dia més, una comunitat activa i participativa en tots aquells aspectes que puguin enriquir la nostra col·lectivitat.

llibres

LA DONA DEL DÉU DE LA CUINA. Amy Tan.
Ed. Muchnik Editors SA

És una novel·la de 500 pàgines que ens transporta a la Xina de la Segona Guerra Mundial. per mitjà de la protagonista, una dona educada per a suportar i no desitjar res

Ens condueix al llarg de les pàgines per un paisatge íntim, de sentiments, dubtes, somnis, pors, esperances..., que a la fi del llibre pot compartir, tot sincerant-se, amb la seva filla, a qui explica les vicissituds per les quals ha passat, i com aconseguir, amb el temps, posar ordre a les seves pors,

com viure dels records i amb els records i com aconseguir viure malgrat desitjar repetides vegades la mort.

D'aquesta manera aconsegueix fer una reflexió sobre la condició humana, sense gènere ni temps, ressaltant els problemes de comunicació, les pors més íntimes, la capacitat de sacrifici i l'amor més incondicional.

Un llibre que a poc a poc et va enganxant en la lectura i a mesura que passes les pàgines t'adones que a la fi resultarà colpidor.

Teresa Mateu

PARLEM DE TEATRE

El 6 de maig de 1845 neix a Santa Cruz de Tenerife Àngel Guimerà, poeta i dramaturg. Als 8 anys es traslladà, amb la seva família, al Vendrell, on fixaren la seva residència. Guimerà estudià a Barcelona, als Escolapis i a l'any 1870 a causa de l'estat de salut del seu pare s'hi instal·laren definitivament.

En el camp del teatre cal destacar **MAR** i **CEL** (1888) i la trilogia que arriba en l'anomenada època d'or de l'autor: **MARIA ROSA** (1894), **TERRA BAIXA** (1897) i **LA FILLA DEL MAR** (1900). Tres obres tallades del mateix patró i que curiosament tenen l'homicidi com a desenllaç final.

Aquesta breu introducció és per presentar-vos els nous valors que s'estan formant dins el nostre col·lectiu teatral, uns joves que amb les seves ganes de fer teatre no volen estancar-se a representar uns "Pastorets" cada dos anys. Per això, la seva gran prova serà aquesta primavera-estiu amb un text de Guimerà. Us oferiran **LA FILLA DEL MAR**. Un muntatge en tres actes i nombrosos canvis de personalitat i sensacions dels actors.

Aquest grup que el formen joves de Vilaplana, Vila-seca i Reus, té a les seves mans la possibilitat de mantenir viva una part molt important de la cultura local, a més d'aportar un nou aire i un nou tarannà com els pioners de fa vint anys.

Així, doncs, el teló està a punt d'aixecar-se, prenguin seient i disfrutin. Jo, almenys, així ho espero.

Jordi Mateu (Grup de Teatre)

BENZINERA AUTORENTA

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 755 816

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

THE FOOL COWS

Història

La història del grup **Fool cows** comença el febrer del 1996 quan dos dels actuals membres de la banda (Ivan Aixalà i Sergi Fernández) i Xavier Mariné (avui ja no present al grup) vam decidir intentar introduir-nos al món musical, portant a la pràctica el que ja feia temps que ens voltava pel cap.

Els inicis van ser realment força difícils: dificultat per trobar un lloc per als assajos, dificultat perquè les primeres cançons sonessin una mica bé,... Les primeres influències musicals ens vingueren de la música punk americana, especialment del grup **Ramones**. Durant el primer any i mig de vida del grup els concerts van ser molt escassos per no dir que nuls, i els nervis podien més que les llargues tardes d'assaig.

Va ser abans de començar l'estiu del 1997 quan s'uní al nostre grup Joan Carrillo (guitarra), per aconseguir que la nostra música prengué més cos i així comencés a poc a poc una lenta però progressiva transformació cap a la música considerada pop-rock, allunyant-nos cada cop més de les influències de les bandes de més renom, procurant assolir una línia musical estable i que ens la poguéssim sentir més nostra. Durant l'any següent les actuacions del grup van ser també poques, fet també provocat en part perquè estàvem més centrats a crear cançons pròpies per poder-les tocar després que no pas a fer concerts per així poder adquirir experiència i formar-nos com el que ens agrada, músics de directe. Els concerts destacats d'aquesta primera època van ser fer de teloners del grup madrileny Desacato Dada i dels Osonecs Neatles miris. Tot just després es va canviar el baixista per Carlos Masdeu, l'abril del 1998. A partir d'aquell moment la compenetració entre els quatre membres del grup va ser total. Vam agafar la línia musical que portem actualment i que es veu reflectida en la primera maqueta del grup, *Sin medicine*, gravada als estudis AHER de Salou, presentat a Ràdio Jove de Reus, Canal Reus TV i a Tarragona Ràdio.

Un cop realitzada aquesta maqueta vam tenir l'oportunitat

música local

de fer de teloners dels **BRAMS** al concert de la festa Major de tardor de Vilaplana.

Finalment, després de diversos problemes interns del grup, Joan Carrillo va abandonar-lo el desembre de 1999, i el va substituir el tarragoní Guillermo Ribera (Ex-Mai toquem junts) un mes després. La història del grup amb el Guillem va ser molt curta i nul·la (dos concerts en un any), finalment a la tardor del 2000 va abandonar el grup.

Va ser llavors per l'amistat existent entre els dos grups del poble (no tots els pobles poden dir **que tenen dos grups**), li vam proposar al Gerard (CINGLE-ROIG) que vingué a tocar amb nosaltres, sense deixar el seu actual grup, i va acceptar.

Després d'aquesta petita història i dels més de 25 concerts realitzats a Falset, l'Aleixar, Maspujols, Riudoms, Prades, Alforja, Reus, Tarragona i Vilaplana, volem mostrar el nostre agraïment a tots els que ens han donat suport durant tots aquests 5 anys.

Aprofitem per dir que si algú té un petit local per llogar-nos, que es posi en contacte amb nosaltres, no importa l'estat (ja l'arreglarem). GRÀCIES

(Sergi Fernández) FOOL COWS

ACTUACIONS DEL CINGLE ROIG

A Vilaplana s'ha format, per segona vegada, un grup de música, concretament de pop-rock majoritàriament cantat en català (podríem dir ... rock vilaplanenk). Primer van ser els Fool Cows i ara el Cingle Roig, format per: Gerard Juanpere (veus i guitarra), Albert Badia (veus i guitarra), Guillem Latorre (baix), Francesc Ros (teclat i guitarra) i Antonio Latorre (bateria).

La primera actuació va tenir lloc a casa, precisament a la Festa Major, el dia 13 d'octubre, també acompanyats com a teloners de la nit pels Melons Head (Reus) que tocaven «grunge» (tipus de música que no agrada gaire als vilaplanencs).

Per ser el primer cop començaven amb bon peu: 250 persones a la sala, 25 amb samarretes del grup i també una pancarta dient: «volem una maqueta» i per acabar (a part de les video-càmeres dels familiars i dels amics), la filmació del concert pel programa «A tot wat» de Canal Reus TV.

Van començar tocant cançons com: «Quin camí», «El lockal», «Pensant en tu», «Si (un altre món)» i acabant amb

la «Bogeria» o «A nivell del mar (Eclipsats)» ... (cançó referida a la famosa secta del «pueblo de al lado». En definitiva, un gran concert.

La seva segona actuació va ser al 2n Concurs de Música Jove de Reus, que va tenir lloc a la Sala Polivalent de la Palma el dia 1 de novembre, on davant d'unes 200 persones van tocar només 6 cançons. Al concurs també van participar els Fool Cows).

I l'últim concert va tenir lloc al Centre Catòlic de Vilaseca on van ser els teloners del grup vila-secà «Naltrus». Davant d'unes 100 persones van oferir un concert semblant al de Vilaplana. Cal dir que era l'últim concert de l'Antonio com a bateria del grup. Des d'aquí li volem dir moltes gràcies i moltes felicitats per haver donat vida al grup.

Per acabar, esperem que els concerts no s'acabin aquí i que tinguin sort d'aquí endavant ... i esperem que caigui ben aviat una maqueta!

Algun «fans» del Cingle Roig

cases per viure-hi

Durant els últims anys s'ha viscut un fort creixement de la construcció, especialment el 1999, el més elevat de la dècada del 90; malgrat que els preus dels habitatges s'han elevat de manera considerable, el nivell baix dels tipus d'interès hi ha ajudat.

Estem cansats de veure grues, edificis nous que es construeixen, munts de runes, que han passat a formar part del paisatge de les nostres ciutats i pobles. Qui no s'ha estranyat de trobar una filera de cases arreglades, d'aquestes que totes són iguals, o un edifici nou en construcció, en un lloc on no s'hi comptava pas, i ha exclamat allò de: es contrueix a tot arreu!

Això ha passat tant a ciutats com a pobles, els cicles econòmics són per a tots. Ho podem comprovar fàcilment de camí cap a Vilaplana, als pobles per on passem.

Davant de tot això em pregunto, què ha passat a Vilaplana? No és qüestió tampoc que es construeixi per tot arreu, però és que no s'hi han arribat a fer ni dues cases. Si no s'hi fan habitatges o no es dona facilitats per a fer-ho, la gent del poble no es pot quedar a viure a Vilaplana, i el poble es va fent cada vegada més petit i s'enfoca amb la seva futura desaparició. A

qui no li agradaria que els seus fills i néts es poguessin quedar a viure a Vilaplana i fóssim un poble viu amb força canalla pel carrer?

Els Ajuntaments són una peça clau en aquest tema. Ells són els encarregats de fer les normes subsidiàries que regulen el planejament urbanístic local. O sigui, que es regula per on passaran els futurs carrers i on es pot contruir, entre altres coses. Al nostre poble les normes actuals són de l'any 82, o sigui, com si no n'hi haguessin. També són els encarregats de posar sòl a disposició per poder construir.

En el transcurs dels últims mesos s'han apujat els tipus d'interès de les hipoteques i préstecs i es preveu que es puguin tornar a pujar, i segons les previsions actuals s'està produint una desacceleració de la construcció. O sigui, ja no es contruirà tant i el pitjor de tot, comprar és bastant més car.

El Govern català està redactant un projecte de llei de la Llei del Sòl, en el qual els municipis es convertiran en una veritable autoritat urbanística del seu territori i gaudiran d'importants competències per a planificar el seu desenvolupament.

En front d'aquestes perspectives, no podem tornar a perdre el tren.

Montse Ferré Mestre

breus

RESTAURACIÓ I MEMÒRIA

Si aneu al Museu Comarcal Salvador Vilaseca de la plaça de la Llibertat a Reus, pugeu a la Sala Pedrol Rius i mireu cap al final de la sala. Rodejada de quadres barrocs ens espera una imatge que ens atrau la vista ràpidament i intensament. Ens mira des d'allà una verge amb un nen; la Mare de Déu del Patrocini, una escultura de pedra del segle XV procedent de l'antiga parròquia de la Mussara.

Impressiona per ser de la Mussara, per ser de pedra d'una peça, per ser del segle XV i pels esplèndids colors que mostra un cop restaurada.

No en puc dir gran cosa, perquè no en sé bo i res. No sé si la treien en processó per davant de l'església de la Mussara. No sé qui la va fer, no sé quin altar tenia, ni havia sentit mai el seu nom fins fa dos anys. Tot i així sé que val la pena anar al Museu per poder gaudir del treball fet per algú ara fa 500 anys, i que avui encara conserva els colors; i, a més, gaudir també del sentiment potser gratuït del fet que aquesta imatge també és patrimoni nostre.

Teresa Mateu

fe d'errades i aclariment

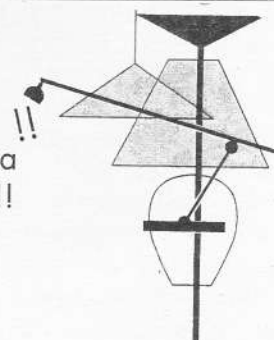
A la pàgina 24 del segon número de <<Lo Pedrís>> vam publicar de forma errònia "1r premi del concurs de redacció" quan en realitat hauria de ser "1r concurs de narració breu Fungus Papyrus". També es va esmentar que sortien en cada revista successivament un o dos textos d'aquest concurs literari, però a causa de les nombroses col·laboracions rebudes ens veiem obligats a posposar per al proper número els dos contes que teníem previstos publicar.

LAMPARAS
Lumea
IL·LUMINACIÓ

C/ Benidorm, 11 (cant. Peñíscola)
Tel. 977 75 05 30 - 43205 REUS

NUVIS!!

- Preus especials per a la vostra llista... i col·locació GRATUÏTA!!
- Pantal·les a mida
- Tots els estils
- Il·luminació de jardí

FESTA MAJOR D'HIVERN Sant Sebastià

Aquest any hem tingut sort, i hem pogut celebrar la Festa Major el dia que toca: tot el cap de setmana del 20 de gener.

Ha sigut una festa bastant lluïda i amb força participació dels vilaplanencs. Segurament el més lluït va ser el ball del dissabte a la nit: "el rock". La música era bona, el grup toca molt bé i són gent d'una contrastada popularitat, tot i que els que passaven de la quarentena, sortien abans que s'acabés el ball dient que no es podia aguantar el xivarri. Això sí, un trio de senyores, "jovenetes perquè sí", van ballar del començament al final.

Els altres actes es van anar desenrotllant suaument i correctament. Però com a contrapunt del ball del dissabte, el diumenge hi ha haver un concert d'una coral, música coneguda i amb els decibels que tocava. Ara bé, no s'hauria pogut trobar un punt mig en el salt generacional dels espectacles?

Si es va encarar el dissabte per als més joves, i el diumenge per a uns espectadors ja d'una certa edat, què passa amb la resta de la gent? Alguna altra cosa es podria trobar.

Potser és una opinió una mica egoista, però no creieu que compartida?

LO PEDRÍS

Un dels propòsits de l'equip de col·laboradors de "Lo Pedrís" és que els quatre números anuals de la revista arribin a totes les cases del poble i als vilaplanencs de fora vila de forma gratuïta. Però en vistes de les nombroses sol·licituds rebudes i per garantir que tothom pugui rebre el seu exemplar, des de la redacció us instem a fer-vos socis col·laboradors. D'aquesta forma, ens facilitareu la continuïtat i consolidació de la revista i podrem fer-ne un tiratge més ampli i acurat. Els socis col·laboradors, a més de garantir el seu exemplar, rebran cada quatre números un petit obsequi ja sigui un calendari o un conjunt de fotos de temàtica local. El preu de subscripció dels quatre números és de 1.500 pessetes a l'any i de 2.500 per als qui ho rebin per correu. El pagament es pot fer per domiciliació bancària o bé en efectiu a qualsevol membre de l'equip de col·laboradors de la revista. Si voleu a més informació consulteu el full de subscripció que us farem arribar.

POEMA DEDICADO A LOS OVNIS

*En todo el planeta Tierra
aparecen diferentes,
según los describen
son seres muy inteligentes.
La especie humana no sabe
el punto de procedencia
entre los muchos contactos
que tienen en el planeta.
Y según los que han hablado
con esos seres ignotos,
que nadie sabe explicar,
el tiempo que estuvieron
dentro de las naves,
y es que ninguno explica lo mismo,
en las naves que han estado.
Unos dicen que son redondas
y otros dicen que son de tamaño
alargado
y es que nuestros visitantes,
son tan sofisticados,
igual son sólo robots,
no tienen nada de humanos,
no se explican los motivos,
que tienen esos seres tan extraños,
para no identificarse,
y explicar de dónde vienen,
y que misión desempeñan.
Vigilan que los humanos,
enzarzados siempre en guerras,
inventen un artillugio,
para invadir su Planeta,
ellos visitan el nuestro,
saben que se llama Tierra,
achatada por los polos,
con la forma de una pera.
Pero ¿por qué nos visitan
ya que nada nos enseñan
y cómo se desenvuelve
la vida allá en su planeta,
en la Galaxia que habitan,
tan distante de la Tierra?
Es posible que la luz
que recibe este planeta
se quede a medio camino
y no llegue a aquel sistema
y otros astros más lejanos,
de otro sistema Solar,
le den calor con sus rayos,
a esos mundos tan lejanos,
de donde dicen que vienen,
esos seres tan extraños.
Hay millones de Galaxias
y entre ellas hay un espacio abismal,*

*exacto nada se sabe,
ni creo que se sabrá,
es la distancia tan grande
que existe en la inmensidad,
como medida tenemos
la luz vale para calcular,
pués calculando mil años
o añadiendo otros mil más
por años luz viajando
nunca se llega al final.
Y vuelvo a hablar de los ovnis
es mi opinión personal
si estan tan sofisticados
con tanta capacidad.
¿Por qué no invaden la Tierra,
esas naves misteriosas
que surcan por el espacio,
acompañando en su vuelo
varios de nuestros aparatos,
y aterrizando en los campos,
igual que estrellas fugaces
y sin dejar ningún rastro?
Es como ciencia ficción
lo que me embarga el pensar,
que esas naves magistrales
no tengan una explicación.
El porqué tanto misterio:
Qué són, robots dirigidos
por un control muy lejano.
Ellos no comen, ni beben,
como los seres humanos,
se alimentan de energía
con muchos cables cruzados,
de unas grandes baterías
que cargadas con uranio
les proporciona energía
para volar varios años.
Y ésa es la causa primera
que esos seres tan extraños,
no nos declaren la guerra.
Tampoco saben de amor
la culpa fué de la ciencia,
que en robot los convirtió
y siguen por el espacio,
cumpliendo con su misión.
Esto que estoy relatando,
es como ciencia ficción,
esto lo envuelve el misterio
de toda la creación.
Como son, nadie lo sabe,
solo lo sabe Dios.*

Antonio Díaz Garrido

SOLUCIONS PASSATEMPS

SOLUCIÓ ENDEVINALLA: matallasser
SOLUCIÓ FOTOS: Cal Batjau - Cal Guimera
MOTS ENCREUATS: HORIZONTALS: 1-MASCABRERS 2-QUERES 3-RR/ANEC/HB 4-GAT/AL/TOV 5-EBRE/BITE 6-NAUS/ETER
7-AT/MG/ALS 8-DO/SUOM/SI 9-PEDRIS 10-RETROGRADS
VERTICALS: 1-MARGENADOR 2-RABATO 3-SO/TRUS/PT 4-CUA/ES/SER 5-AENA/MUDO 6-BREL/GORG 7-FEC/BE/MIR 8-ES/TIT/VA 9-HOTELS 10-SUBVERSIUS

el racó de la llar

LES CARMELLES

Si consultem el Diccionari General de la Llengua Catalana, Pompeu Fabra, podrem llegir: "Caramelles. f.pl. Colla de cantaires que la nit de dissabte sant surten a cantar per les cases del poble i fan acapte d'ous, diners, etc. / Les cançons que ells canten".

Si per altra banda ho fem amb la Gran Enciclopèdia Catalana llegirem: "Cançons populars que canten les colles a la festa de les caramelles per a la celebració de la Pasqua. Festa de les caramelles: Festa pasqual que té lloc tradicionalment a la Catalunya Vella i al nord de la Nova; una colla de cantaires visiten cases i masies de les poblacions davant les quals canten les cançons anomenades també caramelles. Generalment sortien el dissabte de Glòria al vespre; actualment, el diumenge i al dilluns de Pasqua. Un de la colla que per tal d'arribar a balcons i finestres porta una perxa llarga amb una cistella al capdamunt, adornada amb cintes i garlandes, recull la gratificació. Amb el resultat de la capta, els caramellaires fan generalment un àpat col·lectiu. El costum esmentat per primera vegada a la fi del segle XVI (i que es manté en vigor encara, especialment en determinats pobles) presenta nombroses variants: en alguns llocs els caramellaires dansaven entre cant i cant. D'altra banda el cant ha estat acompanyat sempre d'alguns instrument musicals (flauta, tamborí, cornamusa, gralla, violí). A les ciutats, al llarg del segle XIX, les societats corals adoptaren aquest costum (als estatuts dels Cors de Clavé, del 1852, figura com una de les activitats de la institució), que tingué així una revitalització; hom organitzava concursos entre les colles." Fins aquí ens ha informat la Gran Enciclopèdia Catalana.

Nosaltres recordem que a Vilaplana durant alguns anys es van ren cantar "Les Caramelles" per tots els carrers i places de la vila i que fins i tot arribaren fins al mas de "Mallafre" i al mas de "L'Antoni Salas". Els caramellaires eren dirigits pel mestre Fèlix Mestre i Cardona de feliç memòria que malauradament no va poder continuar amb aquest tradicional i popular costum.

Les Caramelles que cantava aleshores la Coral de Vilaplana

tenien diversos títols com: "Florida de l'ametller", "Jorn de Pasqua", "Cintes i flors", "Gales de Pasqua" i d'altres. La lletra d'aquestes cançons sempre versa sobre els mateixos termes: joia, alegria, cants, flors, cistella, cintes, poncelles, donzelles, Pasqua, etc. Com a exemple, la lletra de "Cintes i flors":

Sortiu, sortiu donzelles
sortiu totes llestament
a escoltar les caramelles
que cantem alegrement.

I mireu bé la cistella
plena de cintes i flors
com llueix avui tota ella
amb el nostre cant joïós...

Hauríem de fer tot el possible per poder continuar amb tan tradicional i bell costum a la nostra Vila.

Jaume Mestre Cardona

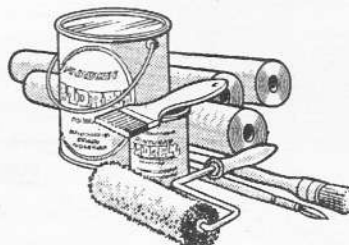
carnaval 2001

Després de molt anys, les carrosses de Carnaval van tornar a fer acte de presència als carrers de Vilaplana. Un dels actes inaugurals de la recent creada Associació de Dones va ser la d'afegir-se a la comitiva de les tres carrosses que formaven la rua. Seguidament, i com a cloenda dels actes de Carnaval, va tenir lloc a la sala del Casal el ja tradicional ball de disfresses.

CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer Àngel Guimerà, 1 43380 VILAPLANA
Telèfon 977 81 51 71

**Alexis
Simó
Munté**

TREBALLS DE PINTURA DECORATIVA

C. Catalunya, 1-3 • 43350 LES BORGES DEL CAMP
Tel. 616 64 38 30

EL FI JUSTIFICA ELS MITJANS?

Encara que compreguem que quan algú explica un esdeveniment procuri fer-ho de forma que l'explicació l'afavoreixi, no podem quedar impassibles si per aconseguir-ho es falta a la veritat.

És per això que ens hem decidit a fer aquest escrit, que tan sols pretén informar de la veritat de la sessió del Ple del passat dia 6 d'octubre, sense atacar personalment a ningú.

Comencem, doncs, dient que uns minuts abans del Ple (no sabem quants) es va rebre, per part de la Unió de Pagesos, un fax en el qual ens proposaven un model de moció amb motiu de la violenta càrrega policial contra la legítima manifestació convocada per Unió de Pagesos davant de les instal·lacions del CLH. Bé, hem d'aclarir que davant del Ple de l'Ajuntament només poden presentar mocions els grups que en formen part i amb dos dies d'antel·lació, encara que per motius especials, l'alcalde-president, que és qui formula l'ordre del Ple, pot afegir en l'apartat d'assumptes sobrevinguts, i si els considera oportuns. Per tant no és el cas del model de la moció d'Unió de Pagesos, perquè l'hauria de presentar un grup de l'Ajuntament, la qual cosa no va succeir. En tot cas, l'acord que es va prendre va ser de redactar una moció conjunta entre els tres grups de l'Ajuntament per presentar-la en el proper Ple. Donat que en aquest espai de temps es va produir, en el Consell Comarcal, un acord entre tots els grups polítics, excepte el PP, per presentar una moció rebutjant els fets, l'equip de govern va proposar el text d'aquesta moció, a la qual no es va adherir el Grup d'Units per Vilaplana, ERC i Acord Municipal. Cal recordar, doncs, que ERC forma part del Consell Comarcal i que va estar d'acord amb la moció, que ERC no presideix el Consell ni governa Catalunya i, per tant, no deu necessitar el vots del PP ni els favors del subdelegat del govern, com van interpretar els firmants de l'article de l'anterior revista que sí que succeïa amb CIU.

En el següent Ple del dia 15 de novembre hi havia dues mocions: una amb el model aprovat pel Consell Comarcal i proposat per PSC i CIU; i una altra amb el model d'Unió de Pagesos i proposat per UV-ERC-AM. El Ple va aprovar, com molt bé diu l'article de l'anterior revista amb l'explicació dels resultats de la votació, la moció presentada per PSC i CIU amb els vots en contra de UV-ERC i AM. Com a conseqüència, i paradoxalment, la moció de l'Ajuntament de Vilaplana ha fet arribar als diferents estaments el rebuig a la càrrega policial del CLH perquè va en contra de les llibertats democràtiques, moció que no va ser aprovada per UV-ERC-AM.

Com que ben segur que moltes vegades ens equivoquem en les nostres decisions (potser ara també) només una última reflexió: tret d'alguna petita excepció, la moció aprovada en la majoria de municipis va ser la mateixa que en el nostre.

Grups Municipals de PSC i CIU

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat - calefacció

Carrer Major, 40
Tel. 977 81 53 28

43380 VILAPLANA

espiritualitat

ELS SIGNES I SÍMBOLS DE LA SETMANA SANTA

RAMS

El Diumenge de Rams comencem la celebració amb una processó d'homenatge al Crist, i l'acompanyem portant rams o palmes, com ho van fer els infants i els habitants de Jerusalem. Els cants són més importants que els rams. Però aquests també poden ser significatius i novedosos: ens ajuden a proclamar la nostra fe en el Crist.

LA CREU

El Divendres Sant, després d'escoltar el relat de la Passió, fem un gest molt senzill i significatiu: ens presentem la Creu, mentre cantem una aclamació al Crist, i ens apropem un per un a adorar-la com a signe de la nostra admiració i agraïment pel que Jesús va fer per nosaltres quan es va lliurar a morir a la creu i ens va reconciliar amb Déu.

EL FOC

A la Vetlla Pasqual, la nit del dissabte al diumenge, iniciem la celebració reunits, a la porta de l'església, al voltant d'un foc. Allí encendrem el Ciri pasqual. En la fosca de la nit és quan brilla la llum que és Crist. La Quaresma va començar amb cendra. Ara la Pasqua comença amb foc i llum.

EL CIRI I ELS CIRIS

En el foc a la porta de l'església hi encenem el Ciri, que estarà encès en les celebracions de les set setmanes de Pasqua. Entrem a l'església rera aquest Ciri que representa Crist i d'ell encenem les nostres candeles, vol dir que la Pasqua de Crist ha de ser també la nostra Pasqua.

COLOR BLANC

Els colors també tenen un sentit simbòlic. La Quaresma l'hem celebrat vestits de morat, color seriós i auster. Pentecosta, la donació de l'Esperit, que és foc i amor, la celebrarem de vermell. Per Pasqua, que comença a la Vetlla del dissabte al diumenge, fem servir el color blanc, el color de la festa, de la joia i de la puresa pasqual.

CAMPANES

Entre d'altres signes festius -l'encens, les flors, la música-, també sonen per Pasqua les campanes que amb el seu toc festiu ens anuncien que és Pasqua, que el Senyor ha ressuscitat, i que ens convida a ressuscitar també a nosaltres.

El Sr. Rector

AUTO ESCOLA

CATALUNYA

Pl. Pius XII, (Les Oques), 8 - Tel. 977 32 23 19 - REUS

Vilaplana és el poble on vaig néixer i que ha acollit la major part de la meua vida. Podria dir que és ma segona mare, que me l'estimo i el respecto. No només les seves cases i els seus carrers i el Temple magnífic que els enllaça, sinó la seva gent, la d'avui i la d'abans, tots aquells que han viscut i treballat per deixar-nos el seu valuós patrimoni, valents i sacrificats avantpassats que van convertir aquell antic Mas de la Plana en l'actual poble de Vilaplana. Generacions de vilaplanencs que van tenir prou voluntat i esforç per a bastir aquest Temple que ha acollit tots els dies de major alegria i on s'han confortat els nostres moments de dolor.

El nostre poble s'ha caracteritzat sempre per l'activitat cultural i associativa. Deien els nostres pares que ja en temps antics es representava al poble l'obra teatral que posava en escena el martiri de Sant Sebastià, patró del poble, i aquelles representacions feien vibrar els sentiments dels vilatans i especialment aquells que es sentien més devots del Sant màrtir romà. En temps més recents

no han fallat les representacions teatrals, els tradicionals pastorets i tota mena d'obres de teatre, sempre fent servir la nostra llengua catalana fins i tot en els temps difícils de les tres dictadures que els de la nostra generació vam haver de patir. Avui encara tenim el goig de veure com els nostres artistes teatrals estan ben actius i fins i tot són reclamats a desplaçar-se a altres poblacions veïnes per a fer-hi representacions.

El poble ha tingut una gran afició esportiva. Durant aquest segle que ara s'acaba s'han construït dos camps de futbol, sempre a iniciativa del jovent que, treballant de franc i sense mirar les hores i fins i tot de nit, han aconseguit per al poble bons moments d'espectacle dins d'un camp ben equipat i en propietat.

Una altra iniciativa ben lloable va ser la fundació de la nostra Cooperativa Agrícola que, vencent l'oposició frontal d'algun sector que va fer campanya en contra, ha estat l'entitat més profitosa per a la nostra pagesia. La bona labor i l'altruisme de les diferents juntes han anat millorant i ampliant els serveis, com és el

cas de la Caixa Rural que basteix tot el poble, fins i tot els no socis.

També cal enorgullir-nos d'una altra iniciativa: la gran obra del Casal que tots coneixem i disfrutem, i al qual veiem un gran esdevenidor... Tot això per anomenar breument algunes de les empreses que els vilaplanencs hem tirat endavant i que demostren l'estima que tots tenim pel poble i que em fa creure que, contràriament al que pensi algú, sí que som constants i que sabem fer les coses perquè durin força dies, i anys, i se'n puguin beneficiar les futures generacions, tant si viuen al poble com si vénen de fora.

Com a fill d'aqueixa mare antiga que mira al futur amb esperança, em sento personalment satisfet d'haver contribuït modestament a alguna de les seves empreses. Només em dol haver-me fet vell sense poder tenir a les mans, encara, un llibre que reculli la història del meu poble, les seves anècdotes i les seves lluites i alegries. Esperem que algú s'hi engresqui.

SALVADOR JUANPERE ESTIVILL

UNA MICA MÉS DE POLÈMICA

A l'anterior número de *Lo Pedrís*, un article qüestionava la data de canvi de segle i de mil·lenni habitualment acceptada. Es donaven unes dades de caràcter matemàtic que poden ser molt vàlides des del punt de vista de la Geometria, però que en cap cas poden extrapolar-se al camp de la Cronologia. El motiu és molt simple: cronològicament no es pot considerar l'existència de l'any zero. És a dir, segons el calendari cristià (avui usat universalment) després de l'any 1 aC (abans de Crist) ve l'1 dC (després de Crist). De fet, la mateixa naturalesa del 0 és ignorada fins ben entrada l'Edat Mitjana, quan ja feia uns quants segles que això funcionava. En definitiva, si admetem que un segle té 100 anys hem de suposar que el segle I dC va de l'any 1 dC al 100 dC, aquest completament inclòs; el segle II dC del 101 al 200, i així successivament fins a l'actualitat. Això, lògicament, és igualment vàlid per als mil·lennis. Per tant no em queda res més que afirmar que hem entrat al 3r mil·lenni i al segle XXI el dia 1 de gener de l'any 2001.

JORDI SERRA FERRÉ

HO SENTO MOLT SENYORS, TOTS ESTEU EQUIVOCATS

Cap dels lectors de *Lo Pedrís* (o qualsevol altre àvid polemista de "pasucatamboli") que hagi caigut al parany de discutir sobre l'obvietat de quan comença un dia, un mes, un any, un segle o un mil·lenni, pot dir que ostenta (el més que dubtós!) honor de tenir la raó.

I com és que m'atreveixo a defensar de manera tan oberta una postura tan enfrontada? Doncs és molt fàcil d'explicar: Amb motiu de la reforma del calendari gregorià, promulgat per un decret del Papa Gregori XIII (que abolia l'anterior julià, implantat per Juli Cèsar l'any 46 aC), no es van tenir en compte, és a dir, es van obviar o millor "esborrar", els 10 dies compresos entre el 4 i el 15 d'octubre de 1582.

En conseqüència, davant d'aquest "salt" en la història podem afirmar, sense cap por d'equivocar-nos, que

- El dia 6 d'octubre de 1582 no va passar absolutament res!
- De la mateixa manera i amb un raonament idèntic, aconseguim desacreditar uns i altres afirmant que el s. XXI "va començar" el dia 11 de gener de l'any 2001!!!

PEP MESTRE ANGUERA

- Ferro
- Alumini
- Inox

Tel. 977 31 80 97
75 68 93
670 45 59 04

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES DE VILAPLANA

C. Casal, 3 • 43380 VILAPLANA

El Sisco és dalt, just al capdamunt de la pujada; em mira amb aquells ulls picardiosos i se'n riu, tot contemplant la meua dificultosa ascensió. Intento guanyar-lo per mà.

— D'on vénis per aquest camí? Que potser has anat a veure algun bocí de terra per comprar-lo?

— No —em diu— al contrari, a veure si trobava algú que volgués comprar-me el meu ...

Ens aturem i riem tots dos, però no pas perquè estiguem contents.

— Això està tot llest —em diu, i torna a endegar la seva reflexió: — De menys de 30 anys, no hi ha ningú a la terra; de 30 a 40, tres o quatre; i després invàlids i jubilats.

Intento animar-lo:

— Però ara han vingut romanesos, que semblen ben bona gent i treballadors.

— Sí —em diu amb la seva gràcia proverbial— però tenen el defecte que també mengen. I per menjar, necessiten jornals. I els jornals valen diners. I el preu dels productes és massa barat. Baix al camp, la rendibilitat és més alta i si troben feina a baix, no servirà de res que dormin al poble ...

I com si es penedís d'haver-me tornat a dir el mateix, m'assenyala el camí amb el seu bastó i, tot rient, mofeta, em diu:

— Au, vés cap el tros i treballa força; jo per avui, ja en tinc prou.

I ens diem adéu.

A l'arribar al capdamunt, el vent em fa caure la gorra. Al plegar-la veig un tros de diari enganxat a l'herba seca; una vaca boja em mira amb ulls llastimosos, com si em volgués dir:

— Ja veus que heu fet amb mi?

Giro al darrera i veig la fotografia d'un polític de primera fila amb actitud d'estar parlant. No hi ha el peu de foto, però sé el que diu:

— Hem de ser competitius. Cal produir més barat que els nostres competidors. Cal ser més productius. Cal ser els primers...

I penso en els camps de purins de l'Urgell, que han contaminat els aqüífers i en els nostres corrals empastifats de prions i en el cinisme d'una Societat que posa els diners per sobre de la salut de les persones, dels infants, dels malalts, dels ancians que han lluitat tota la vida per un món millor i més net. Vivim un veritable drama de proporcions gegantines que no sé com qualificar. Però penso que jo, estimat lector, ja t'he explicat l'argument; si vols, el títol, posa-li tu.

JAUME MARINÉ FERRÉ

SOBRE FETGES I FLORS

A *nemone hepatica* o també *Hepatica nobilis*, i encara, *Hepatica triloba*, són els noms científics d'una planta que no puja més d'un pam, amb flors blavoses, quasibé elèctriques i fulles verd fosques, llises i fortes. També podem trobar-la, menys freqüentment, amb la variant de flors blanques.

Des d'una arrel viva tot l'any, dissimulada la major part dels mesos; a partir del gener i durant tota la primavera, flors i fulles s'estiren en forma de fils, es van desplegant amb peresa fins a agafar la forma de manadet poc espès quan estan fetes.

Les fulles, suspeses per petits cordills a l'arrel, tenen l'aspecte de trèvols retallats amb precisió, arrodonits i compactes. Segons com estiguin girades, presenten dues perspectives diferents, dues fesomies en sorprenent contradicció. Del damunt són llueus, del color verd frondós dels boscos mullats, dissimuladament venoses i amb petites taques blanques i rodones escampades amb certa simetria. Del sota són de tonalitat quasi vinosa, recobertes amb fins i reduïts pèls de color fusta que també revesteixen el peu fins el terra.

Les flors, també penjades de l'arrel per un allargat fil lleument cotonós, s'obren quan tres petites fulles s'esquincen i deixen desplegar un blau que agafa aspecte de xica margarideta amb no més de sis o set "sis" o "nos". Les tres petites fulles romanen al lloc fins que cau el color, ja marcit, i agafen forma els fruits, nombrosos, pròxims i tancats.

Els noms jeroglífics d'aquesta planta la relacionen amb el grup de les Anèmones, flors de característiques semblants, ens informen també de l'aspecte dels seus trèvols, li confeïx un il·lustre llinatge que també pot ser reconegudament famós; però, amb claredat, aquests substantius l'aproximen a l'òrgan encarregat de depurar les toxines de l'organisme. El cas és que s'utilitza d'herba fetgera, nom amb el qual es coneix en molts llocs on es fa.

Sembla ser que és important beneficiar-nos de les seves virtuts per sanejar-nos el fetge, prenent-la assecada, macerada i en dejú. Si la consumim fresca pot tenir efectes contradictòriament tòxics.

L'herba fetgera creix als boscos en llocs humits i ombrívols, almenys fins al juny, segons com vagi l'any. Per la Serra de la Mussara hi té els seus racons; paratges on filtrar tot allò purificable, espais per renovar viciades realitats, indrets per desenterbolir més enllà del fetge. Si decidim agafar-la, però, és important respectar-ne l'arrel, perquè si no, l'any vinent li posarem difícil la brotada.

Potser és tranquil·litzador saber que aquestes muntanyes poden guarir de tanta toxicitat, impossible d'assimilar, dissecionada amb detall en noticiaris i premses; acumulada amb inconscient degoteig en queviures quotidians. I encara ho és més saber que l'herba fetgera sobreviu a metzinosos plans de no valorar-li la seva insubstituïble riquesa, la seva irremplaçable contribució a la malmesa diversitat. Tal vegada sorprèn la seva tossuderia d'enfrontar-se a verinoses actituds que no li tenen en compte el seu fetge de reaparèixer cada primavera.

NEUS SÀNCHEZ

natura

activitats

XERRADA EN MEMÒRIA A RAMON TRILLES (VALENT DE L'ALEIXAR)

No se exactament el perquè, però en el decurs de la vida hi ha una sèrie d'imatges visuals, de sensacions tàctils, d'olors, de sabors, de sons ... que malgrat passi el temps queden incorporades indefectiblement, de forma més clara o més difusa, a la nostra memòria per sempre més.

De ben segur, que en el moment real experiència, que potser més endavant albirarem, no som conscients de la seva importància i que amb el pas del temps poden ser inútils tots els afanyos de la nostra intel·ligència per tractar d'evocar aquells records que, voluntària o involuntàriament, subjauen en els amagatalls més secrets del nostre subconscient. Potser depèn de l'atzar o bé dels déus — jo m'inclino més aviat pel primer cas— que podem recordar aquella vivència, aquella sensació, aquella imatge... abans que ens arribi la mort, o que simplement no la podem percebre mai més. Però de sobte, i sense previ avís, sense saber ben bé el perquè, el record retorna i reneix.

El motiu de com i perquè rememorem una experiència viscuda anteriorment, Marcel Proust l'exemplifica magistralment *A la recerca del temps perdut* a través de la sensació del gust. El sabor d'una simple magdalena sucada en til·la desencadena en la memòria del protagonista una successió de passatges de la seva infantesa:

"Quan vaig reconèixer el gust del tros de magdalena mullat en til·la que la meua tia em donava, la vella casa gris amb façana al carrer vingué com una decoració de teatre i amb la casa vingué el poble, des del matí al vespre i tots els temps, els carrers per on anava a fer els encàrrecs, i els camins que seguíem quan feia bon temps..."

De fet, podríem estar d'acord que de les sensacions i de les imatges reals o

Moment de la xerrada. Pitxi, Xavier Amorós i Andreu Mayayo.

il·lusòries que tornen a passar pel cor, és a dir, que recordem, sigui el gust d'una magdalena o sigui el que sigui el que les evoca, n'hi ha ben poques que romanguin de forma preclara. I moltes menys, que a més a més d'estar adormides o hivernades als nostres sentits, al nostre cervell, al nostre esperit, - aneu a saber a on?— tinguin tal transcendència que, de vegades, puguin ser el desencadenant d'un canvi profund en la concepció de la nostra vida.

Suposo, que us començareu a inquietar i a preguntar: Quina relació tenen les magdalenes, Proust i tot el que he exposat fins ara amb el tema de la conferència: <<Catalunya sota el franquisme>> i que dediquem a la memòria de Ramon Trilles, el Valent de l'Aleixar? Dons bé, per a mi molta, ja que és la imatge concreta d'unes mans grans i generoses, que tinc instal·lades al meu enterbolit i laberíntic "ram" de memòria, de la qual vull partir per donar sentit a aquest text.

M'explicaré: Era un dia qualsevol, d'ara fa més de vint anys. Jo estava per diverses circumstàncies, que ara no vénen al cas, com a dependent d'una botiga de catifes a Reus, quan, de sobte, per les vidrieres de l'aparador vaig veure un grup de nois del meu poble que anaven amb un piquet de vaguistes i que entraven a diversos comerços de queviures per demanar als botiguers que secundessin una vaga de pagesos. Anaven acompanyats d'altra

gent, entre la que sobresortia:

"Un home alt i corpulent, de pell torrada pel sol i llavis prominents, de cabells blancs i amb unes mans enormes. Unes mans marcades amb la dura empremta del treball de la terra i que sempre s'obrien generoses. Unes mans de dits llargs i molsuts que s'aixecaven i es tancaven amb molta força amb el puny en alt, no per colpejar ni aixafar, sinó per demanar justícia entre els homes".

Aquell dia, no sabia dir-vos el perquè, - potser per la imatge d'aquelles mans grans i generoses que m'evocuen aquella cançó d'en Raimon <<de l'home mira les seves mans>> i que ara rememoro— però la veritat és que vaig sentir un profund impuls de sortir d'aquella indolent i ensopida etapa de la meua vida i donar-li la mà per tenir la mida de totes les coses que es començaven a remoure dintre meu.

Vaig començar a anar cada vespre, al cafè de Cal Ritu on ens reuníem aquell grup d'amics del meu poble i on vam començar a confraternitzar. Teníem llargues converses fins a altes hores de la nit, mentre la lluna brillava, i discutíem sobre coses humanes i divines. Parlaven de la guerra civil, de la dictadura de Franco, de la democràcia, de Déu, de l'ateisme, de la repressió religiosa i cultural, de Ferrer i Guàrdia i l'escola Moderna, de Marx i el socialisme, de Bacunin i l'anarquisme llibertari, de les injustícies socials, de la

Pg. La Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
Josep Ma. Garcia

Tel. 977 81 50 78

Lluís Baget C.B.

Raona, 11 • 43204 REUS
Tel./fax 977 34 08 79 • Mòbil 609 75 71 57

llibertat, de la utopia... Era la primera "escola" a la qual anava de gust i que el concepte de cultura de saber era diferent al que m'havien inculcat fins aleshores.

Al principi era una mica reticent a les seves idees i discutíem efusivament, però, a poc a poc, em vaig anar fent a aquella manera d'entendre el món i la vida. Érem un grup jove que començava amb molta il·lusió i que volia canviar primer les estructures immobiliàries del nostre poble, del nostre país i, a poder ser, del món sencer. Però, és clar, al nostre poble amb pretensió o sense, com canta Brassens, teníem mala reputació i pocs referents en la gent gran on emmirallar-nos i on poder aferrar-nos per transformar aquella realitat social. De fet, i vist des de la distància, les coses no han canviat tant, encara que continuo pensant que valgué la pena i, per això, ho canto.

Per contra, al poble veí, la situació era a l'inrevés ja que amb la gent de la nostra generació no hi connectàvem gaire, però sí que hi havia un grup de gent més adulta que s'apropava més als nostres ideals i que mantenia una lluita constant contra tot allò que nosaltres rebutjàvem. De tota aquella gent lluitadora, solidària i compromesa destacava, sens dubte:

"Un home alt i corpulent, de pell torrada, de cabells blancs i de mans grans i generoses, sempre aixecades amb el puny en alt per demanar justícia entre els homes"

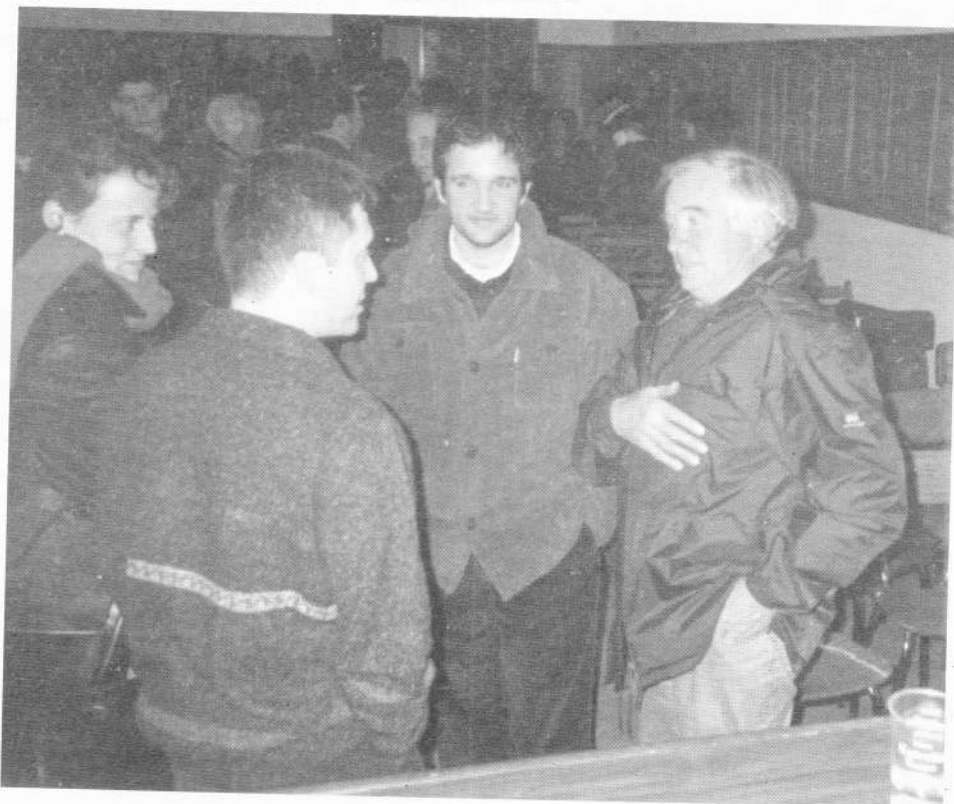
Un home valent i compromès que s'havia guanyat merescudament aura de mite. Un home solidari i generós amb el poble i amb els seus companys. Un home donat a la terra i que, per damunt de tot, va lluitar amb totes les forces del seu esperit, sense demanar res a canvi, per transformar i millorar aquell anquilosat món en què vivíem, i convertir-lo en un món més just, més solidari i més lliure, i del que tots en som, gràcies a gent com ell, usufructuaris.

Un home, <<El Valent de l'Aleixar>> a qui volem retre el nostre més sincer homenatge a partir de la imatge d'aquelles mans grans i generoses que, ara i aquí, hem evocat:

"Quan vaig reconèixer aquelles mans grans i generoses les vidrieres de la botiga on treballava, vingueren a la memòria com una decoració de teatre, i amb la botiga vingué el vell cafè de Cal Ritu amb la façana verda al carrer, on discutíem amb els companys de coses humanes i divines, i amb el cafè vingué el poble, des del matí al vespre i tot el temps, i els carrers on lluitàvem, i aquell antic camí de l'Aleixar, il·luminat per la blanca lluna que ens portava en direcció del nostre benvolgut company."

PITXI

PRESENT I FUTUR DEL TERRITORI PEP RIERA

Pep Riera és un pagès de cap a peus, només cal mirar-li la cara i veure-li el clatell cremat pel sol per endevinar el seu ofici, les seves mans modelades pel treball a l'horta del Maresme confirmen la seva ocupació. Ara bé, aquest home no és un home qualsevol. Quan parla comunica amb una facilitat envejosa i és capaç d'explicar de forma entenedora des de la filosofia de la Política Agrària Comuna fins per què la globalització econòmica facilita l'aparició del problema de les vaques boges. No debades, Pep Riera ha estat el coordinador ge-

neral de la Unió de Pagesos fins que l'any passat va ser substituït per Joan Cavall.

El Pep sempre ha estat al costat de la gent que té problemes, especialment dels pagesos, i en les mobilitzacions de l'ave-llana la seva presència no era tan sols institucional, era una adhesió sincera i militant.

Convidat per Terrasud, va omplir la Sala en una xerrada que es va fer curta i en la qual va demostrar ser un conversador incansable a qui agrada comunicar i aprendre d'aquesta comunicació.

Caixa Tarragona

El present i el futur del territori s'interpreta generalment com un present ple de problemes i un futur ple d'incerteses. Però per afrontar els problemes cal conèixer les causes que l'han provocat. D'aquesta manera el Pep va assenyalar que la pèrdua continuada de pes del món rural i agrari es pot interpretar des de dues visions: una que significa un avenç de la modernitat i una altra, també evident, que significa una pèrdua patrimonial i cultural inquietant. L'objectiu d'un país modern ha de ser tenir un país ric i equilibrat, ja que l'equilibri és un factor de benestar i qualitat de vida, però la riquesa es mesura no per un creixement quantitatiu, sinó per un creixement qualitatiu.

En aquests moments, a Catalunya la població activa agrària és solament un 2.8% de la població activa total, i, per acabar-ho d'adobar, la major part té més de 50 anys, amb la qual cosa es preveu que d'aquí a deu anys solament quedaran un 1% de pagesos que es concentraran en les zones més productives, accentuant, així, els desequilibris territorials. Per això **NO ES POT PERDRE NI UN PAGÈS MÉS.**

La solució ha de venir dels poders públics, però la Política Agrària Comuna (PAC) crea desequilibris territorials i socials ja que beneficia més els grans terratinents i afavoreix els conreus atlàntics en detriment dels mediterranis. Aquesta tendència no s'ha aturat, tot al contrari. Actualment el 85% de les ajudes comunitàries van a parar al 15% de les butxaques, i les subvencions haurien de servir per compensar la pèrdua de renda i mantenir els pagesos al territori, afavorint la qualitat i deixant en segon terme la quantitat.

Actualment la PAC està immersa en una gran crisi que es manifesta pel problema de les vaques boges. Aquestes grans crisis han de servir per debatre les grans solucions que han de passar per protegir l'empresa familiar agrària com a factor de reequilibri territorial i de producció de qualitat en front del model pervers que beneficia les grans corporacions i provoca la desertització humana de gran part del país.

La globalització, que es presenta com l'element clau en el comerç mundial dels productes agraris, és una mentida, és un parany, és una fal·làcia. És un discurs hipòcrita que demana el sacrifici dels pagesos catalans per afavorir altres països del

tercer món. Aquest sacrifici serveix perquè empreses europees facin negoci al Marroc, per exemple, on deixen uns salaris de misèria però sense que es puguin desenvolupar. Per no pagar no paguen ni impostos, i d'aquesta manera aquests països són cada vegada més pobres perquè cada cop hi ha més gent. No es crea el teixit necessari per permetre-hi el desenvolupament. El resultat és que aquestes empreses són cada vegada més riques, els països pobres cada vegada més pobres i els pagesos d'aquí cada vegada reben menys diners per als seus productes, per la qual cosa cal que rebin subvencions. Això és la globalització, la lliure circulació de capital purament especulatiu i l'acumulació de la riquesa en mans d'uns pocs.

Per tot això cal afavorir un debat sobre el model de desenvolupament que es vol en tots els camps. En qüestions urbanístiques, cal aprofitar les experiències positives i sobretot les negatives, ja que aquestes provoquen situacions irreversibles, passar-se per proteccionista no presenta cap problema, sempre es pot corregir. En cas contrari el procés és irreversible. L'excés de zel pel que fa a l'ordenació del territori és bo i necessari i ha de contemplar tant la protecció dels espais naturals com dels espais agraris.

Veiem, doncs, com l'agricultura depèn cada vegada més de les polítiques i de les intervencions dels poders públics, i menys del mercat, la qual cosa decideix tant el present com el futur dels pagesos. Per aquesta raó s'intenta que les poblacions rurals diversifiquin la seva economia a partir del desenvolupament de noves activitats, entre les quals destaca el turisme. Ara bé perquè això sigui possible cal la conservació dels paisatges i en això els pagesos, la gent que viu i treballa en el territori, han de jugar un paper fonamental. Si es fa malbé el paisatge, el turista amb cultura i poder adquisitiu no vindrà, escollirà altres zones. Amb aquest turista no s'hi pensa perquè no es valora el futur de la terra.

Cal decidir quin país, quin poble volem deixar als nostres fills. Per això cal participar en el disseny d'aquest model i aquesta participació ha de ser activa per part de la gent del propi territori, al cap i a la fi no saltres en som els protagonistes.

JAUME SALVAT

breus

PRESENTACIÓ

El dia 7 de febrer, al Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona, va tenir lloc la presentació del llibre *Pels camins del pintor*. L'autor del text, Ramon Oteo Sans, ressenya amb una prosa suggeridora la figura i l'obra pictòrica del vilaplanenc Josep Ferré Revascall. El llibre, coeditat per la Diputació de Tarragona i Columna Edicions, es nodreix de bona part de les pintures més representatives de Ferré Revascall.

INTRODUCCIÓ AL TAST DE VINS

Organitzat per l'Ajuntament de Vilaplana, els dies 9 i 16 de març a la Casa de Cultura, va tenir lloc un curs d'iniciació al tast de vins. Les dues sessions van ser impartides de forma clara i didàctica per l'etnòloga i regidora del consistori vilaplanenc Anna Gallisa Mestre. El curs, que va comptar amb l'assistència d'uns 12 alumnes aproximadament, va consistir a fer una breu però acurada introducció al complex i suggeridor món del tast del vi.

ESCULTURA

Amb la maqueta de l'obra escultòrica "Per damunt de les ferides", l'escultor vilaplanenc Salvador Juanpere, entre 19 escultors participants amb un total de 24 maquetes presentades, va rebre el <<1r Premi del concurs d'Escultura del Nou Hospital Fundació Institut Guttmann>>. Josep Mª Ramírez, director d'aquest centre va assenyalar, segons publica la revista "Todo Hospital", núm. 172, la possibilitat d'integrar al nou centre sanitari, conjuntament amb altres propostes escultòriques presentades, l'obra guardonada de S. Juanpere.

Josep Tost

**QUEVIURES I
TRANSPORTS**

Dr. Mallafre, 12
Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

Dietètiques Cabré, C.B.

- ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
- HERBORISTERIA
- CONSULTA NATURISTA

C/ Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

CAPÍTOL II

...Em dic Prudenci de Rivarol. Vaig néixer a la Ciutat Comtal de Barcelona, i per ser més concret al bell mig de la vila de Gràcia un 4 de febrer de 1963, dia que els afeccionats a la meteorologia, que tan fecunda tradició tenen als nuclis rurals, recordaran per les copioses nevades arreu de Catalunya.

Sóc l'únic fill, així al menys consta al llibre de família dels meus difunts i estimats pares, de N'Heriber de Rivarol, eminent catedràtic de filologia clàssica i romànica, especialista en llengües arcaïtzants com el sànscrit i l'indoeuropeu, que va exercir bona part de la seva càtedra a la Universitat Complutense de Madrid, i de Na Raimunda Casaldàliga, reconeguda especialista barcelonesa en botànica i zoologia. El meu rebesavi va ésser N'Antoine de Rivarol, d'ascendència francesa. Fou un erudit i estudiós de la llengua francesa que al 1784 va escriure la *Dissertation sur l'universalité de la langue françoise* text que encomia aferrissadament la grandesa de la prepotent llengua veïna.

Probablement recordaran un xicot foraster, un servidor, que la tardor de 1999 va fer una breu estada al seu preciós poble ja que el meu aspecte físic no s'oblida fàcilment. Per refrescar-los la memòria em descriuré. Tinc el cap gran i en forma de pera llimonera. Cellajunt però d'orelles ben separades i ampulloses. Els ulls són petits com a traus i una mica estràbics, reduïts encara més per portar unes gafes de vidre de cul de got. Destaco per la vermellor exagerada del rostre. El meu cos és llargarut i on l'esquena es doblega en forma d'arc, segurament per les moltes hores d'inclinació sobre qualsevulla tema d'estudi. Sóc de caminar lent

i pausat, com si estigués sempre cansat i omnubilat i amb la mirada encara cap a terra. Porto gairebé sempre les mans dins d'unes insondables butxaques, on per norma s'hi troben fòssils, pedres i flora de tota mena. Sóc, com ja va dir l'Antonio Machado, en el bon sentit de la paraula, de bona mena. Una mica apocat en els demans i en la vestimenta i, sobretot, força tímid.

Figura i personalitat d'aquesta mena no podia passar desapercebuda a la crueltat dels nens del meu barri i de la meua escola. Vaig ésser víctima propiciatòria de les pitjors bromes i era la riota de propis i estranys. Tot plegat es va confabular perquè substituís l'alegria, la disbauxa i la felicitat dels jocs infantils per l'abnegació obcecada als estudis, dedicació a la qual esmerço tots els meus esforços des d'antuvi.

De la meua família he heretat, per part de pare, l'amor per les disciplines humanístiques i, per part de mare, l'afeció al món de les ciències. Vaig cursar estudis en lingüística aplicada. Concretament, les meves especialitats són la lexicografia, art de compondre lèxics o diccionaris, i l'etimologia que estudia l'origen i la filiació dels mots. Encara que en l'actualitat treballo com a paleontòleg. Investigo sobre la història natural dels animals i vegetals d'èpoques geològiques anteriors a l'actual, basada en l'estudi dels fòssils. Actualment, la meua missió consisteix a determinar com han intervingut en l'equilibri ecològic les espècies vegetals i animals sobre la flora i la fauna autòctona.

Els déus o bé l'atzar, vagin vostès a saber, sempre captanciosos i imprevisibles, van voler, com en el periple iniciàtic de l'Ulises homèric que vingués de

forma inevitable, malgrat el cant ensordidor de les Sirenes, metàfora de les altres possibilitats del destí, a recalar en la meua recerca paleontològica a aquesta "vall més aviat planera" que és com descriu l'aleixarenc Albert Manent en *Toponímia de Vilaplana i del seu terme* al seu poble veí, és a dir, Vilaplana.

D'una banda, el destí havia decidit que el meu pare tingués com a company de càtedra a la complutense madrilenya el doctor Sebastià Mariné, il·lustre filòleg, traductor dels grans clàssics grecollatins, sociolingüista, que va escriure entre d'altres textos *Castellanismos léxicos en un habla local del campo de Tarragona* publicat al "Boletín de la Real Academia de las Buenas letras de Barcelona" l'any 1953. Per al meu pare, el doctor Mariné, vilaplanenc de soca arrel, era el seu nord i el seu sud com a model de docència i de traductologia. Amb el pas del temps, van establir una cordial amistat que ultrapassà el rigor i la seriositat de l'àmbit estrictament acadèmic. D'altra banda, la deessa Fortuna havia determinat que com a veïns d'escala tingués la família "Els Pastissers" que venien a passar tots els estius i de forma indefectible les vacances al seu poble. Va ser en boca d'ells que vaig sentir per primer cop que en un poble anomenat Vilaplana s'havien quasi bé extingit els crancs autòctons per culpa de l'importació dels crancs de riu americans. Ambdues coincidències es van confabular premonitòriament perquè un servidor, Prudenci de Rivarol, fes hostalatge a Vilaplana, deambulés pel riu de les Tosques i escoltés la conversa que dona peu a la nostra captivadora empresa sobre les peculiaritats de la seva parla local.

PRUDENCI DE RIVAROL

construccions

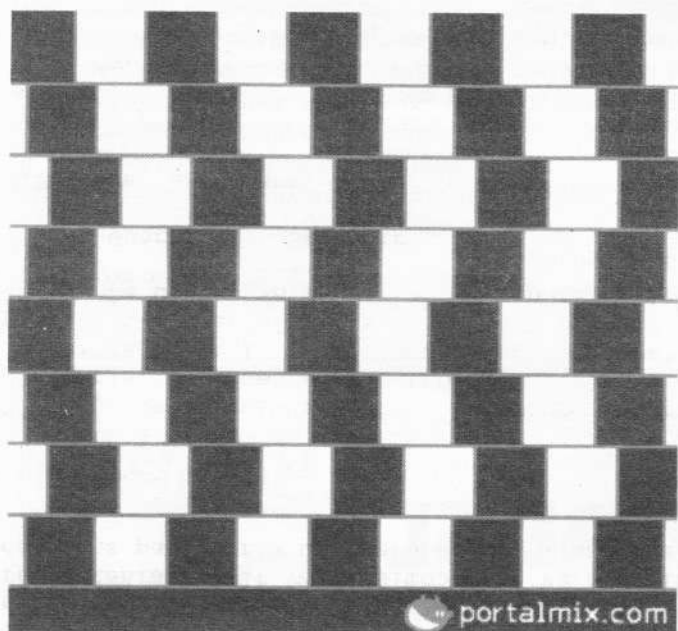
JOAN MESTRE SL

C. Major, 32-3r • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 51 73

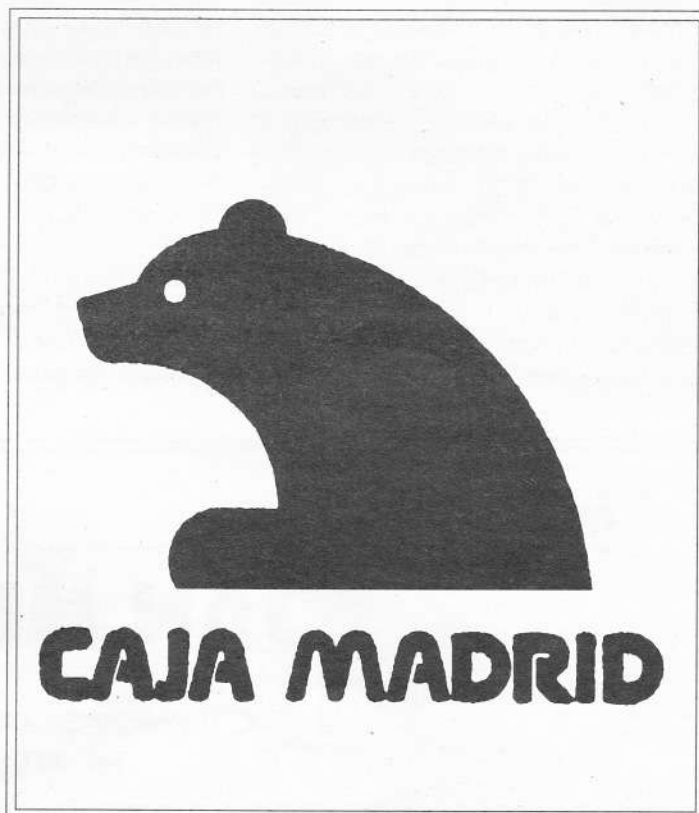
LA FRESCA

IL·LUSIONS ÒPTIQUES O BÉ LA
VISTA ENS ENGANYA

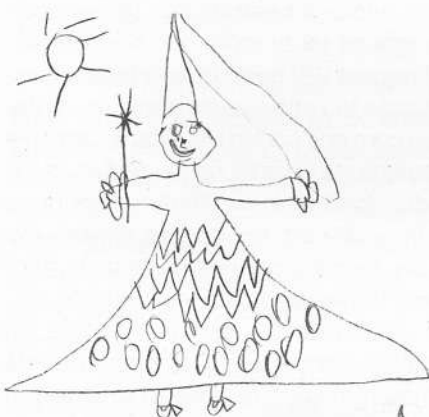
Les línies horitzontals són paral·leles.

GRANJA - Mireia i Aleix

ALEIX I MIREIRA FERRÉ MATEU

JOANA SALVAT

HAS DE POSAR
LES COSES
QUE FALTEN

JOANA 5 ANYS

ENDEVINES...!

- 1- Al vespre no hi sóc,
A la tarda una mica de llum,
Al matí enlluernat tothom.
- 2- Grans i pesents
Carnívors i herbívors.
Un dia es van extingir
Per a tranquils deixar-nos dormir.
- 3-Sóc de carn i ossos,
però transporto cossos,
els meus passatgers salten,
mentre els de la meua raça
s'esgarrapen.
- 4-Quan tu dorms jo em desperto,
quan jo dormo tu et despertes.
El meu so és HU HU HU.
Quin serà l'animal tossut,
Que sempre fa el contrari que tu
- 5-Per un caminet
van totes igualestes
i menjar recullen
per a les seves casetes.
- 6-Amunt i avall,
amb el fil a cavall,
dibuixo amb detall.
- 7-Té al pell arrugada
i els ossos se li han encongit.
Tot el marxan.
- 8-Té la pell arrugada
i els ossos se li han enconjit.
Tot el que ella sap
Un dia ens farà profit.
- 9-Soc "mi"
però no "fa".
Dins gener tinc un tros
I valc un ral.
- 10-Jo o ell,
és un animal.
Està al revés.
Qui és?

MARTA BONET CASTELLNOU

Nº 1 és el sol.
Nº 2 és el dinosaure.
Nº 3 és la gos.
Nº 4 és el musol.
Nº 5 són les formigues.
Nº 6 és l'anguila.
Nº 7 és l'avia.
Nº 8 és el mineral.
Nº 9 és la casidra.
Nº 10 és el lleó.

SOLUCIONS:

grup
4

llibreria
papereria
regal informal
joguines

Av. Prat de la Riba, 33
T. 31 55 16 43201 REUS

EL FAR DEL MORENET (2)

Des que es va tornar a sentir per darrera vegada la llegenda del far del Morenet, i d'això no en fa pas massa temps, han passat molts mesos fins que no hem arribat a donar per acabats els nostres estudis i conclusions al respecte:

Segons hem anat recopilant en treballs sobre el terreny i inacabables entrevistes, podem afirmar i documentar que el darrer sospir del far del Morenet va esdevenir-se en les postrimeries de la primavera de l'any 1949.

En realitat el relat d'aquesta història no ha estat mai massa clara i ni tan sols s'ha pogut evidenciar cap rastre vague dels fets de referència, tot i que el saber popular i la transmissió de pares a fills de les llegendes del poble coincideixen fervorosament a asseverar que són o han estat alguna vegada reals, doncs tothom coneix (com és habitual en aquests casos) algú que sí que ho ha pogut comprovar amb els seus propis sentits en alguna ocasió.

Retornant a la llegenda pròpiament dita, aquesta conta que coincidint amb els darrers dies de les primaveres que havien sigut especialment plujoses, apareixia al Mas del Morenet (el qual havia estat construït sobre una antiga torre de vigilància, d'origen morisc) una intensa llum que els habitants del poble associaven a la d'una espècie de far fantasma, anunciador d'alguna mena de malaestrugança.

Una explicació d'aquests fets l'hem de buscar en els orígens paral·lels d'aquesta història (els quals ja trobem

recopilats al famosíssim "*Còdex Probable de Fets No Provats*", del reputat professor nord-americà John Beach Welles, de la Universitat Grant Sheens de Massachussets). En efecte, aquesta història ja apareix constatada a moltes altres localitzacions, però amb variants prou conegudes com la de "la Llum del Mai Més" o la del "Far de la Fi del Món". És en aquest ordre de coses que els estudiosos de la matèria s'apresten a coincidir que hi ha un nexe comú entre totes elles. I, és clar, nosaltres també hem trobat una conjunció en les arrels de les mateixes que la podem resumir d'alguna manera en una forma de temor llegendari i ancestral davant la possibilitat d'un segon aiguat d'abast planetari, devastador i definitiu, que prenguéssin la forma d'un nou diluvi universal.

Pel que fa a nosaltres, no hem pogut detectar cap explicació, amb un mínim de versemblança, que ens representés cap sortida del fosc túnel del dubte. I això ho hem de dir així pel fet que estem parlant d'una zona especialment activa, amb indicis clars, a més dels evidents per les característiques orogràfiques del terreny, que ha estat alguna vegada (fins i tot algun científic agosarat afirma que encara ho és ara!) un forma de pista d'aterratge d'enginyes extraterrestres. No obstant, hem de reconèixer que la intenció si més no premonitòria d'aquesta asseveració tan agosarada l'hem de cercar uns quilòmetres més avall del nostre poble: a la veïna municipalitat de l'Alleixà. Efectivament, tal com vam poder comprovar fa uns mesos a tots els mitjans informatius (escrits, radiofònics i televisius) d'alguna manera ja vam poder comprovar com això es podia evidenciar

d'alguna manera (bo i fent honor als seus convilatans) en els fets que es van esdevenir a aquelles terres situades al sud de la nostra estimada vila, relacionats amb una secta milenarista i premonitòria de la fi del món, la qual confiava que un aiguat faria pujar el nivell del mar fins allí mateix.

Pel que fa als nostres estudis, que intentem assolir (i mal ens està dir-ho!) fites més altes en el terreny científic, hem localitzat rastres sobre el terreny que encaixen perfectament amb les característiques pròpies de les zones amb actius i efectius indicis de ser un Vòrtex Protogeomagnètic Insular (VPI). Per això, si fem cas a les opinions dels científics, ufòlegs i estudiosos de parapsicologia de tot el món, que han identificat aquest VPI com un dels més importants de la zona mediterrània, no entenem com ens poden desorientar tant els resultats de l'estudi de les restes calcinades (datades en diferents èpoques de la nostra era segons les anàlisis del C-14), recollides pels voltants de la zona esmentada, les quals ens farien decantar definitivament per afirmar que en aquelles contrades hi ha hagut des de temps immemorials éssers humans que han fet grans fogueres.

¿Qui sap si estem davant del descobriment dels primers humans que anaven a la muntanya en les seves èpoques d'esbarjo i oci, precursors primitius de les primeres costellades o calçotades?

JOSEP MESTRE

- CONSTRUCCIÓ DE PISCINES
- MANTENIMENT
- PRODUCTES QUÍMICS
- REGS DE JARDÍ I FONTS
- FONTS ORNAMENTALS

LA SOLUCIÓ PER A LA SEVA PISCINA **LINER**

- Solució definitiva al problema de les juntes
- Rehabilitació de piscines i basses d'esbarjo
- Decoració de piscines al seu gust
- Piscines de grans dimensions
- Amb garantia fins a 10 anys

Av. Europa, s/n • Pol. Ind. Constantí
Tel. 977 29 65 12 - Fax 977 29 65 94
43120 CONSTANTÍ / e-mail: aiguanet@interbook.net

GUISAT DE PASQUA

Tenim a Vilaplana un nombrós grup de romanesos, que són molt agradables, simpàtics, i la casa que els lloga diu que molt treballadors. Les persones que muntem la revista "Lo Pedrís" vàrem pensar demanar -los alguna col·laboració. L'Elena, que fa força temps que és per aquí, ens ha passat una recepta de cuina que fan per Pasqua i l'anomenen *Drob de miel* (Carn de corder al forn).

Ingredients: 1/2 kg de cor de corder
300 gr. de fetge de corder
4 ronyons de corder
1/4 kg de carn trinxada, també de corder
1 culleradeta de pebre negre
1 cullerada sopera de sal
6 brotets de fonoll i 4 de julivert
1 all tendre sencer (el verd i tot)
10 cebes tendres (mitjanes)
3 ous crus i 3 de durs i pelats
1/4 de litre d'oli
1 mantellina o camisa de l'animal

Preparació:

Es bull el cor, el fetge i els ronyons. Quan comença a bullir, amb una espàtula es va traient l'espuma que fa. Es deixa bullir una hora i, passat aquest temps, es tira en una escorredora i es deixa refredar. Quan és fred, es trinxa. Després es barreja amb la carn que ja teníem trinxada, i es pasta juntament amb els tres ous batuts. Es posa oli a la paella i es sofregeixen les cebes i l'all, també s'hi posa la carn, la sal, el pebre, el julivert i el fonoll, fet ben petitet, tot pastat.

Després s'estén a la taula la mantellina. S'hi posa la carn per sobre i els tres ous en fila. Acompanyats de la mantellina ho cargolem tot junt, ben premut.

Untem amb oli una llauna, i amb el forn ja calent posem a coure el tall (és com un tall rodó). Ho courem al forn, no gaire calent, durant un 1/4 d'hora; ho anirem mirant.

Per servir-ho a taula, folrareu la safata que hem utilitzat amb fulles d'enciam i hi posarem el tall tallat a rodanxes d'un centímetre de gruix. Al voltant hi posarem rodanxes de tomàquet amb una mica de sal i oli. Se serveix fred.

Poftà Bunà (Bon Profit)

(Per a una altra ocasió ens ha promès un pastís)

la nostra cuina

DROB DE MIEL

Maruntaie miel

Inima, ficat, rinichi, pulpa de miel.

Condimente: piper, sare, marar verde, usturoi verde, ceapa verde, ouo si un prapur de miel, ori pesmet.

Mod de preparare:

Toate maruntaele se pun la fiert în timp ce fierbe se spumeaza de trei ori, apoi când sint gata fierte se trec prin masina de tocat. Toata compositzia obtinuta se amestecà apoi se caleste verdeata taiata marunt înpreuna cu tocatura, se restoarna totul într-un oval mai mare totul se amesteca impreuna cu condimentele se adaugà trei ouò crude, màrarul un se prájeste deoarece își pierde din gust.

Se fierbe trei ouò se cojesc, apoi se aseazà în prapur de miel într-o tavà de chéc lungà tava sà fie unsà cu unturà de porc, se adaugà toatà compositzia în tavà, ouale fierte întregi se introduc în mijlocul compositiei pe rînd se acoperà cu prapurul ràmas pe marginea tàvii apoi se stropeste cu unturà pe de asupra sí se pune la cuptor pînà se rumenesté un pic, când este gata se ràstoarnà pe o tavà de inox, se puna un de cor de salate verde, rosí ardei, se serveste de preferintà rece.

Poftà bunà

C. Casal, 3

Tel. 977 81 52 75

43380 VILAPLANA (Baix Camp)

Av. Catalunya, 5 3r 1a

Tel. 977 816 489 Mòbil 610 282 029

43365 ALFORJA

racó per a la meteorologia

En aquest tercer número de la revista tornarem a parlar de les pluges. Exactament, un resum de les pluges caigudes a Vilaplana durant l'any 2000.

MES	DIA DEL MES	PLUGES (litres)	TOTAL DEL MES (litres)
Gener	15	4	4
Març	20	6	44
	24	4	
	31	34	
Abril	3	13	53
	10	29	
	11	5	
	29	6	
Maig	7	10	95
	9	30	
	25	50	
	26	5	
Juny	5	16	103
	10	80	
	11	7	
Setembre	22	5	30
	27	17	
	28	8	
Octubre	21	100	148
	22	27	
	23	8	
	25	13	
Novembre	2	5	49
	4	10	
	6	3	
	13	6	
	23	10	
	29	15	
Desembre	23	67	67

TOTAL DE L'ANY 2000

593 litres

Si féssim un estudi per estacions, obtindríem les dades següents:

HIVERN (gener, febrer i març) 48 litres

PRIMAVERA (abril, maig i juny) 251 litres

ESTIU (juliol, agost i setembre) 30 litres

TARDOR (octubre, novembre i desembre) 264 litres

Observem que les estacions més plujoses són la primavera i la tardor, i les més seques l'estiu i l'hivern.

Tanmateix, durant l'any 2000, hem tingut 29 dies de pluges. Els tres dies amb més pluges són: el dia 21 d'octubre (100 litres), el dia 23 de desembre (67 litres) i el dia 25 de maig (50 litres).

Cal dir, per acabar, que aquestes dades poden variar depenent de qui hagi fet les anotacions i com s'hagin fet. Malgrat tot, poden servir de referència.

JAUME FERRÉ

D. Virgili

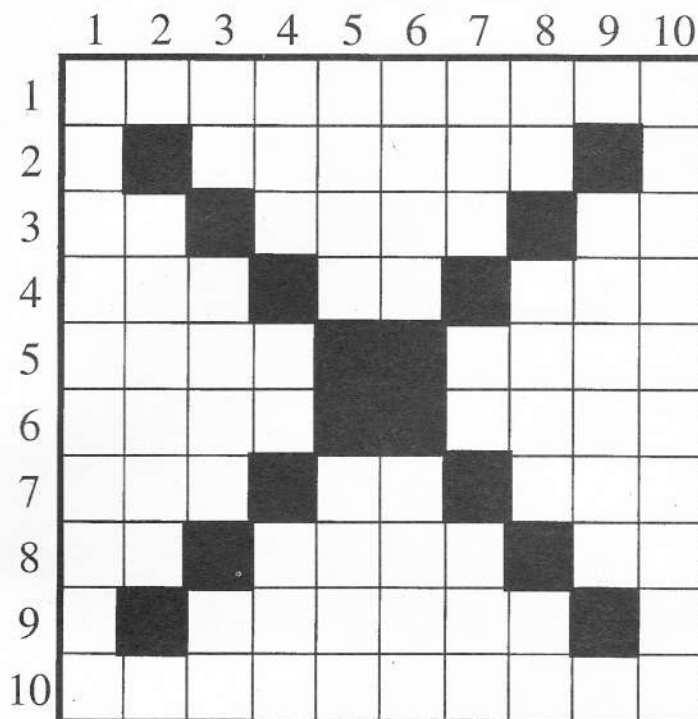
pintura decorativa

**Alvar Juanpere
Olivé**

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 **REUS**
Plaça de les Províncies, 1
43840 **SALOU**

MOTS ENCREUATS

HORITZONTALS: 1-Hi passareu cada vegada que aneu a la Selva per la carretera nova. 2-Llocs on es porten els ous. 3-Doble consonant/Animal que sovint us el mengueu a la taronja/Partit polític basc. 4-Animal que us poden donar en comptes de llebre/El que no va guanyar a les darreres eleccions a Yankilàndia/Al revés, paper que cada cert temps posem en una caixa de vidre. 5-Riu víctima de múltiples agressions, la darrera el Pla Hidrològic Nacional/El que us poseu després (after) d'una mossegada de mosquit. 6-Segons moltes pel·lícules del segle passat, aquest any 2001 hauríem d'anar tots per l'espai amb aquests aparells/Líquid que fan servir, també a les pel·lícules del segle passat, per a anestesiari les noies rosses i raptar-les. 7-Infermer(o, infermera)/Magnesi/Contracció. 8-Nota musical/Al revés, canvis de lloc/Ho diu tothom quan es casa. 9-«Lo» que tens ara mateix a les mans. 10-Que van cap endarrera, contra el progrés.

VERTICALS: 1-El que fa marges. 2-Crit popular que es feia al cine de cal Ritu quan es tallava la pel·lícula. 3-Crit per aturar el ruc/Al revés, va de dins cap a fora/Platí. 4-En tenen els rucs i els dimonis/Existeix/Cadena radiofònica(que, evidentment, existeix). 5-Té sempre la culpa quan hi ha retards als aeroports/Canvio de pell. 6-Cantautor belga/El de la Febró té sempre l'aigua molt freda. 7-Per on passa l'aigua al tros/La Dolly ho és/Espècie de calvari que han de passar els metges. 8-Existeix/Els nens petits també li diuen «moixonet»(de grans ja aprenen més vocabulari)/Que té salut. 9-Llocs plàcids per a passar la nit i descansar, però que a Vilaplana són polèmics i predisposen als enfrontaments. 10-Que van contra l'ordre i els principis establerts (més o menys el contrari de l'Horitzontal 10).

FRANCESC MARINÉ

passatemps

ENDEVINA ON ÉS

per JORDI MARINÉ

Endevinalla:

Quin és l'ofici que mata una lletra?

LAURA FUSTÉ JUANPERE

- ☐ MOQUETAS
- ☐ PINTURAS
- ☐ ESMALTES
- ☐ BARNICES
- ☐ COLAS
- ☐ PAPELES PINTADOS
- ☐ BROCHERIA

Comercial
ROSAN

Pedrera del Coubí, 5
Tel. 977 / 31 71 54
43206 **REUS**

Cooperativa Agrícola

Caixa Rural de Vilaplana

AJUNTAMENT
DE VILAPLANA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP